

Lan Việt Nam và Tên Khoa Học

BÙI XUÂN ĐÁNG

Việt Nam có khoảng 1300 giống lan phần đông do các khoa học gia ngoại quốc tìm ra do đó đều có tên khoa học. Cũng vì vậy nhiều cây chưa có tên Việt hoặc có tên do một vài người đặt ra hoặc có tên từ trước. Những tên này không được thống nhất, không phân rõ loài rõ giống cho nên rất phức tạp, hơn nữa lại không được văn vẻ, thanh lịch và thích hợp với loài hoa Vương giả. Vấn đề này chúng tôi đã trình bày trong mục Đặt Tên Việt Cho Lan.

Nay xin lược kê một số cây có tên đại chúng theo sách của các giáo sư Phạm Hoàng Hộ và Trần Hợp như sau:

Bạc diệp	<i>Tainia latifolia, macrantha, pancifolia</i>
Bạc lan	<i>Cymbidium erythrostylum</i> (Đặc hữu)
Bạch câu, Tuyết mai	<i>Dendrobium crumenatum</i>
Bạch hạc	<i>Thunia alba</i>
Bạch huệ đồng	<i>Vanda denisoniana alba</i>
Bạch nhạn	<i>Dendrobium formosum</i>
Bạch phượng	<i>Pecteilis cochinchinensis, susannae</i>
Báo hỉ	<i>Dendrobium secundum</i>
Bích ngọc	<i>Cymbidium dayanum</i>
Cẩm báo	<i>Hygrochilus parishii</i>
Cầu diệp	<i>Bulbophyllum</i>
Chu đình tím	<i>Spathoglottis plicata</i>
Chu đình vàng	<i>Spathoglottis aurea</i>
Chu thư	<i>Peristylus candidus, chapaensis, parishii</i>
Giã hạc, Lưỡng điểm hạc	<i>Dendrobium anosmum</i>
Giải thù	<i>Anoectochilus, lancolatus, lylei, roxburghii</i>
Giáng Hương	<i>Aerides odorata, multiflora, houlettiana</i>
Hà biện	<i>Habenaria dentata, lindleyana, rhodochila</i>
Hạc đỉnh	<i>Phaius tankervilleae</i> hay <i>Phajus tankervilleae</i>
Hạc lan	<i>Dendrobium incurvum</i>
Hạc vĩ	<i>Dendrobium aphyllum</i>
Hài hồng	<i>Paphiopedilum delenatii</i> (Đặc hữu)
Hàm lân cứng	<i>Gastrochilus calcoelaris, hainanensis</i>
Hảo lan	<i>Goodyera foliosa, fumata</i>
Hỏa hoàng	<i>Ascocentrum miniatum</i>
Hoàng kiếm lan	<i>Cymbidium finlaysonianum</i>
Hoàng long	<i>Coelogyne lawrenceana</i>
Hoàng thảo hỏa hoàng	<i>Dendrobium bellatulum</i>
Hoàng thảo bạch hoàng	<i>Dendrobium chrystianum</i>

Hoàng thảo tím	<i>Dendrobium amabile</i> (Đặc hữu)
Hoàng nhạn	<i>Dendrobium pendulum</i>
Hồng hoàng kiếm	<i>Cymbidium iridioides</i>
Hồ điệp	<i>Phalaenopsis</i>
Hồng câu	<i>Dendrobium aduncum</i>
Hồng kiếm lan	<i>Cymbidium insigne</i>
Huyết nhung	<i>Renanthera coccinea</i>
Kim điệp	<i>Dendrobium chrysotoxum</i>
Kim điệp vẩy cá, vẩy rồng	<i>Dendrobium lindleyi, aggregatum</i>
Kiều lan, Bàu rượu	<i>Calanthe cardioglossa, densiflora, vestita</i>
Lá gấm, gấm đất	<i>Ludisia discolor</i>
Luân trần	<i>Eulophia spectabilis</i>
Long tu	<i>Dendrobium primulinum</i>
Lọng điếm	<i>Bulbophyllum</i>
Mặt lan	<i>Cymbidium sinense</i>
Mao lan	<i>Trichotosia dalatensis, dasyphyllia</i>
Mao thiệt	<i>Trichoglottis retusa, seidenfadenii</i>
Mật khẩu	<i>Cleisostoma chantaburiense, racemiferum, crochetti</i>
Móng rùa	<i>Oberonia dalatensis, evrardii, langbianensis</i>
Ngọc điếm (đuôi chồn)	<i>Rhynchostylis gigantea</i>
Ngọc điếm đai châu, đuôi cáo	<i>Rhynchostylis retusa</i>
Ngọc vụn	<i>Dendrobium chryseum, chrysanthum, crystalianum</i>
Nhãn điệp	<i>Liparis distans, elliptica, cordifolia</i>
Nhất điếm hồng	<i>Dendrobium draconis</i>
Nhất điếm hoàng	<i>Dendrobium heterocarpum</i>
Nữ lan	<i>Eria muscicola, globifera, floribunda</i>
Phượng vĩ	<i>Renanthera imschootiana</i>
Sậy lan	<i>Arundina graminifolia</i>
Tai dê	<i>Liparis caespitosa, dendrochiloides</i>
Tam bảo sắc	<i>Dendrobium devonianum</i>
Thạch hộc	<i>Flickingeria albopurpurea, angustifolia, fimbriata</i>
Thanh đạm tuyết ngọc	<i>Coelogyne mooreana</i> (Đặc hữu)
Thanh ngọc	<i>Christensonia vietnamica</i> (Đặc hữu)
Thanh lan	<i>Cymbidium ensifolium</i>
Thủy tiên	<i>Dendrobium palpebrae</i>
Thủy tiên tím	<i>Dendrobium amabile</i> (Đặc hữu)
Thủy tiên vàng	<i>Dendrobium densiflorum</i>
Tóc tiên	<i>Holcoglossum kimballianum</i>
Trân châu	<i>Nervilia plicata, prainiana</i>
Trâm lan	<i>Pecteilis</i>
Trần Mộng, Hoàng phi hạc	<i>Cymbidium lowianum</i>

Trần tuấn	Dendrobium trantuanii (Đặc hữu)
Tri thù, Lan Nhện	Arachnis
Trúc lan	Dendrobium hananensis, hancockii
Tục đoạn	Philodota articulata, bracteata, chinensis
Tứ bảo sắc, Ngũ tinh	Dendrobium wardianum
Mỹ dung dạ hương	Vanda denisoniana
Vân hài	Paphiopedilum callosum
Vân lan	Vanda
Vệ hài, Tiên hài, Nữ hài	Paphiopedilum
Vô diệp lan	Chiloschista
Ý thảo	Dendrobium gratiosissimum

Trích trong trang www.hoalanvietnam.org